

Reactie op “Romantisch gedweep”, opinie van Bart De Wever op 18 oktober in De Standaard

Is druggebruik een ziekte ? Neen, zegt het gezond verstand. Moet het RIZIV de behandeling van druggebruikers vergoeden ? Neen, zou je derhalve denken, het is een vrije keuze. Tenminste, dat schrijft Bart De Wever in zijn bijdrage “Romantisch gedweep” op 18 oktober.

Behandeling van alcohol- en druggebruik is er echter juist voor mensen die niet kunnen stoppen met gebruik, die dus afhankelijk of verslaafd zijn. En verslaving verwijst niet toevallig naar slavernij, dus extreme onvrijheid.

Verslavingsartsen ervaren dagelijks dat hun patiënten al lang niet meer “kiezen” om te gebruiken. Als ze lichamelijk afhankelijk geworden zijn kunnen ze immers heel ziek worden als ze toch proberen ermee te breken. Na een ontwenningsskuur hervallen velen omdat de zucht te groot is of omdat ze na het eerste glas niet meer blijken te kunnen stoppen. “Eigen schuld” zeggen sommigen; “gebrek aan wilskracht” beweren anderen.

Eigenlijk is dit een gevaarlijk denkspoor. Als de ziekteverzekering geen behandelingen meer vergoedt voor aandoeningen waar de patiënt ten dele zelf verantwoordelijk voor is, dan valt een groot deel van de patiënten met diabetes, hart- en vaatziekten, obesitas, longziekten uit de boot.

Hoe vrij kiezen mensen eigenlijk ?

Wat we uit de dagelijks praktijk reeds wisten, is intussen ook wetenschappelijk aangetoond. Vooreerst is er een aangeboren verschil in kwetsbaarheid voor roesmiddelen. Sommigen kunnen er voorzichtig mee omgaan zonder in de problemen te geraken. Anderen hebben reeds controleverlies vanaf het eerste pintje en drinken zich systematisch te pletter. Jongeren met weinig impulscontrole zijn minder voorzichtig in hun experimenteel gebruik. Mensen met een hoog angstniveau of een familiale aanleg voor depressie zullen gemakkelijker naar alcohol of kalmeermiddelen grijpen om hun negatieve gevoelens te verminderen.

Men wordt dus niet verslaafd geboren, verslaafd wordt men juist door het gebruik. De nieuwe beeldvormingstechnieken kunnen de werking van de drugs in de hersenen zichtbaar maken. Deze beelden hebben ons ook geleerd dat het gebruik van alcohol en drugs wijzingen veroorzaakt in de hersenen . Enerzijds ontstaat er een uitputting van het beloningscircuit, waardoor mensen minder kunnen genieten en het leven er mat en kleurloos gaat uitzien. Anderzijds is er een verzwakking van de hersenzone die instaat voor de controle van het gedrag.

Deze wijzigingen geraken pas na twee jaar abstinentie min of meer hersteld en eigenlijk blijft het brein definitief kwetsbaar bij een nieuw contact met alcohol of drugs. Behandeling is dan ook een langdurig en intensief proces waarbij met zoveel mogelijk methodieken geprobeerd wordt mensen clean te houden en hen vaardigheden te leren om op riskante situaties voorbereid te zijn en er anders mee om te gaan.

Moeten we dan jongeren niet beter waarschuwen en beschermen tegen alcohol en drugs ? Ja, preventie, vroegdetectie en vroeginterventie zijn belangrijke aspecten die het echter in ons land met minimale budgetten moeten doen. Maar vermits preventie nu een volledig Vlaamse bevoegdheid is, durven wij er bij Bart De Wever op aandringen om deze budgetten substantieel te verhogen.

Annemie Vermassen, voorzitter Forum Verslavingsgeneeskunde

Frieda Matthys, voorzitter VAD (Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen)